

AFRIKAANS AS A SECOND LANGUAGE

Paper 0548/01
Reading and Writing

Kernwenke

Ten einde goed in hierdie eksamen te vaar, behoort die kandidate die volgende te doen:

- In Oefening 1: Skryf bondige antwoorde wat duidelike begrip van die vrae toon.
- In Oefening 2: Identifiseer die verlangde inligting in die bronteks en dra dit akkuraat op die vorm oor.
- In Oefening 3: Lees die bronteks, die voorbeeld-antwoord en die opskrifte vir antwoorde noukeurig deur en maak kernagtige aantekeninge.
- In Oefening 4: Skryf 'n kernagtige opsomming in een paragraaf van hoogstens 80 woorde.
- In Oefening 5 en 7: Gebruik die verlangde formaat en lewer 'n skryfstuk wat uit samehangende paragrawe bestaan en goed by die onderwerp aansluit.
- In Oefening 6: Skryf antwoorde in hulle eie woorde wat duidelike begrip van die vrae en die teks toon.

Kommentaar op spesifieke vrae

Oefening 1

Kandidate het die vrae oor die algemeen goed beantwoord. Hulle moet herinner word dat hulle genoeg inligting in hul antwoorde moet gee; vir **vraag 6** het sommige byvoorbeeld net “hipo-allergeniese” in plaas van “Dit is 'n hipo-allergeniese hond” of “Hulle vervaardig minder allergene” geskryf. In hierdie geval was 'n volsin nodig om begrip te toon.

Sommige kandidate het punte verbeur deur hele sinne direk uit die teks neer te skryf en duidelik te hoop dat die antwoord êrens in die sinne sal skuil. Punte is slegs toegeken as die antwoord logies op die vraag gevolg het.

Oefening 2

Die meeste vorms is baie goed ingevul, maar sommige kandidate het nie fyn genoeg gelees nie en die voorstad saam met die straatadres en die verkeerde telefoonnommer ingevul. Kandidate moet herinner word om iets soos 'n adres reg neer te skryf, byvoorbeeld “Blomstraat 17” en nie “17 Blomstraat” nie. Vir laasgenoemde is geen punt toegeken nie. Dit was verblydend dat baie min kandidate hul eie inligting eerder as die fiktiewe persoon s'n gegee het.

Oefening 3

Kandidate het baie goed gevaar in hierdie oefening. Die meeste het die twee punte by **(a)** gekry, behalwe as hulle die gegewe inligting (“Was eers deel van die vasteland van Afrika”) weer op 'n ander manier verskaf het.

Kandidate wat die woord “gevangenes” verstaan het, het drie punte by **(b)** gekry. Sommige het punte verbeur as hulle nie besef het dat Autshumao en Harry een en dieselfde mens was nie. Dit was interessant dat heelwat kandidate aangedui het dat Jan van Riebeeck 'n gevangene op Robbeneiland was.

By **(c)** het te veel kandidate ritse sinne direk uit die teks neergeskryf en dus nie werklik begrip getoon nie.

Let wel: Kandidate moet onthou dat hulle verkieslik notavorm/telegramstyl moet gebruik en geensins volsinne hoef te skryf nie. Hulle moet beslis nie (lang) sinne woordeliks uit die teks neerskryf nie. Dit moet duidelik wees dat hulle die teks verstaan en inligting kan selekteer.

Oefening 4

Alhoewel sommige kandidate die opsomming goed hanteer het, het talle nie ag geslaan op die feit dat hulle oor Robbeneiland se “rol deur die eeue” moes skryf nie. Inligting oor die eiland se grootte en posisie het dus nie punte verdien nie. Te veel kandidate het sinne of sinsdele direk uit die teks neergeskryf. Dit is belangrik dat kandidate die instruksies noukeurig uitvoer: één paragraaf van hoogstens 80 woorde, en in hul eie woorde.

Oefening 5

Alhoewel daar verskeie besonder goeie skryfstukke was waarin kandidate hul rolmodelle uitstekend beskryf het, het heelwat kandidate net iemand wat spesiaal vir hulle is, beskryf, en nie aangedui waarom die persoon 'n rolmodel is nie. Kandidate moet dus herinner word om noukeurig ag te slaan op die riglyne wat verskaf word:

Kandidate moet ook herinner word om ongeveer 150 tot 200 woorde te skryf. Te kort skryfstukke gee nie 'n bevredigende beeld van hul skryfvermoë nie en stel hulle nie in staat om die onderwerp ordentlik te dek nie; skryfstukke wat ver te lank is, word net gelees (en bepunt) tot kort na die 200 woorde-perk.

Behalwe die algemene foute (sien onder) wat tweede- en derdetaalsprekers tipies begaan en moet probeer vermy, moet kandidate aandag aan die gebruik van leestekens (veral die komma voor 'want' en 'maar' en tussen gesegdes) en hoofletters (veral aan die begin van 'n sin) gee. Kandidate behoort in paragrawe te skryf. Die riglyne wat in die onderwerp verskaf word, kan netjies as die hoofgedagtes van drie paragrawe dien.

Algemene foute en aspekte wat aandag verdien:

- die gebruik van besitlike en persoonlike voornaamwoorde
- die gebruik van volsinne
- die verskil tussen 'sal' en 'wil'
- die gebruik van 'toe', 'dan' en 'wanneer'
- die gebruik van 'lewe', 'lief', 'lyf'
- die gebruik van 'so' in plaas van 'dus'
- die gebruik van 'kuier' en 'besoek'
- Jy gaan *saam* met iemand ...

Oefening 6

Kandidate wat vrae in hul eie woorde beantwoord het, het werklik begrip getoon en die beste gevaar.

Vraag 1: Die meeste kandidate het die volle punt vir hierdie vraag gekry alhoewel talle gesukkel het om hulle eie woorde te gebruik.

Vraag 2: Party kandidate het hul antwoord direk uit die teks gehaal en dan 'n punt verbeur omdat hulle nie duidelik begrip getoon het nie.

Vraag 3: Kandidate moes hier noem dat die Britte en Franse wel kennis van Suid-Afrikaners het, terwyl die Amerikaners niks weet nie. Hulle moes dus na albei groepe verwys.

Vraag 4: Hierdie vraag is goed beantwoord.

Vraag 5: Hierdie vraag is redelik goed beantwoord. Sommige kandidate het egter nie 'n poging aangewend om hul eie woorde te gebruik nie.

Vraag 6: Talle kandidate het gesukkel om hier die vraag korrek te beantwoord. Eintlik moes hulle net sê dat hy nie genoeg tyd het nie.

Vraag 7: Die meeste kandidate het die vraag reg beantwoord, maar 'n aantal het nie genoeg probeer om hul eie woorde te gebruik nie.

